

การยุยงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตาย
ตามพุทธวินัยบัญญัติและตามกฎหมายอาญาของไทย
The Offense Instigates Others to Commit Suicide According to
Buddhist Discipline and Criminal Law

สมศักดิ์ สุขเพ็ง*

Somsak Sukpeng

บทคัดย่อ

การที่องค์ประกอบของความรับผิดชอบทางอาญาในความผิดฐานยุยงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 293 จำกัดเฉพาะกรณีของการยุยงเด็กอายุยังไม่เกินสิบหกปี หรือผู้ซึ่งไม่สามารถเข้าใจว่าการกระทำของตนมีสภาพหรือสาระสำคัญอย่างไรหรือไม่สามารถบังคับการกระทำของตนได้ ให้ฆ่าตัวตายเท่านั้น จึงจะเป็นความผิดซึ่งผู้กระทำจะได้รับโทษตามกฎหมาย ทำให้การบังคับใช้กฎหมายในเรื่องดังกล่าวไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ดังนั้น จึงสมควรขยายขอบเขตความผิดดังกล่าวให้กว้างมากขึ้น โดยกำหนดให้ครอบคลุมถึงกรณีของการยุยงบุคคลอื่นนอกเหนือจากที่มาตรา 293 บัญญัติไว้ด้วยเช่นเดียวกับหลักพุทธวินัยบัญญัติที่มุ่งคุ้มครองชีวิตมนุษย์อย่างเสมอกัน

คำสำคัญ การยุยงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตาย พุทธวินัยบัญญัติ กฎหมายอาญา

* อาจารย์ประจำภาควิชานิติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Abstract

The element of criminal liability in the offense instigates others to commit suicide under section 293 of the Penal Code. Restrictions apply only to instances of instigation of children under the age of sixteen. Or people who do not control themselves must commit a suicide in important points. Or cannot enforce their actions. To kill only It is a crime that the offender will be punished by law. Law enforcement in such matters is not appropriate and is consistent with current suicide facts, so it is expedient to broaden the scope of the offense. It covers the cases of inciting people other than Section 293, as well as the Buddhist principles that protect equally human life.

Keywords Offense instigates others to commit suicide, Buddhist Discipline, criminal law

บทนำ

ในสังคมบุพกาลปรากฏหลักฐานว่ารัฐจะไม่เข้าไปแทรกแซงกรณีที่คนในบังคับฆ่ากัน ดังนั้นการฆ่าผู้อื่นจึงไม่ถือเป็นความผิดอาญาเสียทีเดียว แต่มักจะมีกฎหมายถือว่าเป็นกรณีทำละเมิดในทางแพ่ง จำต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่กัน เมื่อมนุษย์มีความเจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้นก็ได้คำนึงถึงสิทธิต่างๆ มากขึ้นเป็นเงาตามตัว สิทธิในชีวิต หรือ Right to Life นั้นจึงถูกจัดลำดับให้เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่สุดของมนุษย์เพราะการมีชีวิตอยู่จะนำมาซึ่งสิทธิอื่นๆ ดังนั้น รัฐจำเป็นต้องพิทักษ์สิทธิในชีวิตนี้แก่ประชาชนทุกคนโดยเด็ดขาด และมีข้อยกเว้นให้มีการพรากชีวิต เช่น การฆ่าเพื่อป้องกัน ได้อย่างจำกัดที่สุดเท่าที่จะทำได้ (คณพล จันทน์หอม, 2558: 19)

สำหรับความผิดฐานทำให้ผู้อื่นฆ่าตัวตาย เป็นความผิดที่ผู้กระทำมิได้ลงมือฆ่าบุคคลใดโดยตรง แต่เป็นผู้ก่อให้เกิดผู้อื่นฆ่าตัวเองตายด้วยการกระทำทางกายหรือทางวาจา ถือว่าผู้กระทำมีความชั่วร้ายในจิตใจเฉกเช่นเดียวกับผู้ที่ฆ่าผู้อื่นด้วยตัวของเขาเอง ดังนั้น ประมวลกฎหมายอาญาของไทยจึงกำหนดความผิดและโทษไว้ตามมาตรา 292 และมาตรา 293

แนวความคิดการคุ้มครองชีวิตมนุษย์

ชีวิตมนุษย์เป็นสิ่งที่เป็นคุณค่าพื้นฐานที่เกี่ยวกับมนุษย์ที่สังคมอารยะทั้งหลายยอมรับว่าเป็นคุณค่าที่สูงที่สุด กฎหมายอาญาจึงบัญญัติคุ้มครองชีวิตมนุษย์และให้ความสำคัญอย่างมากกับชีวิตมนุษย์ ดังจะเห็นได้จากกระวางโทษตามกฎหมายสำหรับความผิดต่อชีวิตที่เป็นระวางโทษที่สูงมาก ในขณะที่การทำลายชีวิตในครรรภ์มารดา มีระวางโทษเบากว่ามาก

ชีวิตมนุษย์เกี่ยวข้องกับเรื่องสิทธิมนุษยชนที่เดียว “กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ.1966” (Covenant on Civil and Political Rights, 1966) ข้อ 6 อนุ 1 กล่าวว่า

“มนุษย์ทุกคนมีสิทธิที่จะมีชีวิตมาแต่กำเนิด สิทธินี้ต้องได้รับการคุ้มครองโดยกฎหมาย บุคคลจะต้องไม่ถูกทำให้เสียชีวิตโดยอำเภอใจ”

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองดังกล่าวได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของชีวิตมนุษย์

คุณธรรมทางกฎหมาย (The Concept of Rechtsgut / legal interest) ของความผิดต่อชีวิต คือ ชีวิตมนุษย์ ชีวิตมนุษย์ เป็นคุณธรรมทางกฎหมายที่เป็นส่วนบุคคล (Individuals Rechtsgut)

คุณธรรมทางกฎหมายที่เป็นส่วนบุคคล เป็นคุณธรรมทางกฎหมายที่ผู้เป็นเจ้าของสามารถที่จะสละความคุ้มครองได้ แต่ในทางกฎหมายอาญาแล้วชีวิตมนุษย์เป็นคุณธรรมทางกฎหมายที่บุคคลผู้เป็นเจ้าของไม่สามารถที่จะสละความคุ้มครองได้ (คณิต ฒ นคร, 2553: 75)

ความผิดอาญาฐานยุ้งให้ผู้อื่นฆ่าตัวตายตามกฎหมายไทย

การฆ่าตัวตายตามกฎหมายอาญาของไทยเราไม่ถือและไม่เคยถือเป็นความผิดอาญา ฉะนั้น การร่วมกระทำคามผิดในการฆ่าตนเองจึงเกิดขึ้นไม่ได้ กล่าวคือ ไม่มีการก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำความผิดและไม่มีการสนับสนุนการกระทำคามผิดของผู้อื่น อย่างไรก็ตาม ในบางกรณีการฆ่าตนเองของบุคคลใดบุคคลหนึ่งอาจมีบุคคลอื่นสอดเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยจนถือได้ว่าการฆ่าตนเองนั้นเป็นการกระทำของบุคคลอื่นนั้น หรือเป็นการกระทำความผิดทางอ้อมของบุคคลอื่นนั้น และโดยที่กฎหมายอาญาของไทยค้ำนึ่งความเป็นอิสระในการตัดสินใจของมนุษย์ จึงไม่เอาโทษกับการฆ่าตนเอง ฉะนั้น สภาพการกระทำคามผิดอาญา

โดยทางอ้อมในกรณีของการฆ่าตนเองจะเกิดขึ้นได้ ก็ต่อเมื่อการตัดสินใจของบุคคลที่ฆ่าตนเองนั้นมีความบกพร่อง เป็นต้นว่า กรณีของการฆ่าตนเองของคนวิกลจริต (คณิต ญ นคร , 2553: 103) ซึ่งกรณีนี้กฎหมายอาญาของไทยเราได้บัญญัติรองรับไว้โดยตรงในมาตรา 293 ซึ่งมีคุณธรรมทางกฎหมาย (Rechtsgut / legal interest) ที่มุ่งคุ้มครอง คือ “ชีวิตมนุษย์” โดยความผิดฐานช่วยหรือยุยงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตายตามมาตรา 293 บัญญัติว่า

“ผู้ใดช่วยเหลือหรือยุยงเด็กอายุยังไม่เกินสิบหกปี หรือผู้ซึ่งไม่สามารถเข้าใจว่าการกระทำของตนเองมีสภาพหรือสาระสำคัญอย่างไร หรือไม่สามารถบังคับการกระทำของตนได้ ให้ฆ่าตนเอง ถ้าการฆ่าตนเองนั้นได้เกิดขึ้นหรือได้มีการพยายามฆ่าตนเอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ความผิดตามมาตรา 293 นี้มีองค์ประกอบดังนี้

1. องค์ประกอบภายนอก

1) ช่วยหรือยุยงให้ฆ่าตนเอง

เด็กหรือบุคคลผู้หย่อนความรู้สึกรับผิดชอบ ควรได้รับความคุ้มครองจากกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน ดังนั้น การที่ผู้ใดช่วยเหลือหรือยุยงให้บุคคลดังกล่าวฆ่าตนเองหรือพยายามฆ่าตนเอง ผู้นั้นจึงต้องรับโทษตามกฎหมาย

ช่วยหรือยุยงให้ฆ่าตนเอง แยกการกระทำได้เป็น 2 อย่างคือ ช่วยให้ฆ่าตนเอง และยุยงให้ฆ่าตนเอง ผู้กระทำจะกระทำเพียงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่างก็เข้าองค์ประกอบของความผิดตามมาตรา 293 นี้ทั้งสิ้น

คำว่า “ช่วยให้ฆ่าตนเอง” คือ ผู้ที่คิดจะฆ่าตัวตายได้ตัดสินใจจะฆ่าตนเองแล้ว ผู้กระทำไม่ยับยั้งทัดทานกลับช่วยเหลือให้ความสะดวกแก่ผู้ที่ตัดสินใจจะฆ่าตัวตายนั้น (ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, 2559: 244) ในเวลา ก่อนหรือขณะกำลังฆ่าตนเองอยู่ก่อนตาย เช่น ช่วยหายาพิษผสมให้ผู้ที่ต้องการฆ่าตนเองกิน (จิตติ ติงศรัทธี, 2553: 171) หาเชือกให้ผูกคอตาย หาปืนหากระสุนมาให้ยิงตัวตายหรือหาอุปกรณ์ในการฆ่าตนเองมาให้ (ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, 2559: 244) ความคิดในการฆ่าตนเองและการกระทำในการฆ่าตนเองเป็นของผู้ฆ่าตนเอง (จิตติ ติงศรัทธี, 2553: 171)

คำว่า “ยุยงให้ฆ่าตนเอง” คือ การก่อให้เกิดผู้อื่นตัดสินใจฆ่าตัวตาย ไม่ว่าจะกำลังลังเลอยู่หรือไม่คิดจะฆ่าตัวตายมาก่อนเลยก็ตาม ผู้กระทำได้ส่งเสริมสนับสนุนหรือให้เหตุผลโน้มน้าว หลอกลวงหรือใช้อุบายให้ผู้อื่นตัดสินใจฆ่าตัวตาย เช่น หลอกเด็กปัญญาอ่อนว่าถ้าอยากบินได้ก็ต้องตายด้วยการกระโดดตึก เกิดชาติใหม่จะได้บินได้เหมือนนก หรือเด็กอกหักมาปรึกษาให้ฆ่าตัวตายเสียเลยจะได้พ้นทุกข์พ้นร้อนไป หรือผู้คิดฆ่าตนเองไม่กล้าทำเพราะกลัวเจ็บปวดทรมานก็ยุว่าถ้าอยากตายอย่างไม่เจ็บปวดทรมานก็ต้องใช้ยา

นอนหลับมากๆ หรือใช้เชือกแขวนคอตัวเอง เป็นต้น แต่ทั้งนี้ต้องมีเชื่อว่าผู้กระทำให้ บังคับให้ เขาระโดดตึก ให้จับงูพิษโดยไม่รู้ว่ามีพิษ หรือบังคับให้ฆ่าตัวตาย แต่อาจพูดขย่ง สนับสนุนทุกวันว่าตายไปเสียเถิดเกิดชาติหน้าดีกว่าหรือหากจะไปอยู่ร่วมกับคนรักก็ต้องฆ่า ตัวตายตามหรืออยากเป็นเทพเจ้าหรืออยากช่วยคนทุกข์ยากก็ต้องฆ่าตัวตายจะได้เป็นเทพ หรือเป็นผีมาหักคอคนชั่วร้าย ผู้ที่ไม่เข้าใจสภาพหรือสาระสำคัญจึงตัดสินใจฆ่าตัวตายตาม คำขย่งนั้น

ตัวอย่างที่ 1 ถ้า ก. ชวนเด็กอายุไม่เกิน 16 ปีให้ฆ่าตัวตายด้วยกัน โดยช่วยกัน ผสมยาพิษแล้วต่างคนต่างดื่มเอง ก. มีความผิดตามมาตรา 293 นี้ แต่ถ้าผสมยาพิษแล้ว ก. กรอกยาพิษให้เด็ก เด็กกรอกยาพิษให้ ก. หรือช่วยกันจุดไฟเผาบ้านเพื่อฆ่าตัวตายด้วยกัน ถ้าไม่ตายทั้งคู่ ต่างคนต่างมีความผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่น (ทวิเกียรติ มีนะกนิษฐ, 2559: 244)

ตัวอย่างที่ 2 สมชายนำความเท็จมาหลอกสมศรีอายุ 15 ปีเศษว่าบิดาโกรธ มากที่สมศรีมีความสัมพันธ์กับชายต่างดาว บิดาจึงตัดสมศรีออกจากกองมรดก จะมีชีวิตอยู่ ต่อไปทำไม ฆ่าตัวตายเสียดีกว่า สมศรีหลงเชื่อทำให้เกิดความเสียใจอย่างที่สุดและซื้อยาพิษ มาดื่มเพื่อฆ่าตัวตาย แต่มีคนนำตัวส่งแพทย์ล้างท้องทันท่วงที สมศรีไม่ตาย สมชายย่อมมี ความผิดตามมาตรา 293 (อนันต์ ชุมวิสูตร, 2556: 6-81)

2) บุคคลอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(1) เด็กอายุยังไม่เกินสิบหกปี

เด็กอายุไม่เกินสิบหกปี หมายถึง เด็กที่มีอายุไม่เกินสิบหกปีบริบูรณ์ ถ้า อายุเกินสิบหกปีบริบูรณ์ไปแล้วไม่ว่าจะมากหรือน้อยเพียงใด แม้จะยังไม่บรรลุนิติภาวะก็ไม่ เข้าองค์ประกอบของความผิด

(2) ผู้ซึ่งไม่สามารถเข้าใจว่าการกระทำของตนมีสภาพหรือสาระสำคัญ อย่างไร

ผู้ซึ่งไม่สามารถเข้าใจว่าการกระทำของตนมีสภาพหรือสาระสำคัญอย่างไร ได้แก่ บุคคลที่ไม่รู้สำนึก ไม่รู้ว่าตนเองกำลังทำอะไรอยู่โดยไม่จำกัดว่าเหตุไม่รู้สำนึกนั้น คือ โรคจิตตั้งในมาตรา 65 หรือโดยประการอื่น แม้จะชั่วคราวคราว เช่น กำลังละเมอหรือเมา สุรา รวมถึงผู้ที่กระทำการให้ตนเองได้รับอันตรายโดยความสำคัญผิดหรือไม่รู้ข้อเท็จจริง เช่น จับสายไฟแรงสูงโดยไม่รู้ว่าเป็นอันตรายก็ได้ชื่อว่าไม่รู้สภาพหรือสาระสำคัญของการ กระทำ

(3) ผู้ซึ่งไม่สามารถบังคับการกระทำของตนได้

ผู้ซึ่งไม่สามารถบังคับการกระทำของตนได้ หมายความว่า ผู้ที่รู้ว่าตนกำลังทำอะไร แต่ไม่สามารถบังคับตนมิให้กระทำกรณันั้นได้ เช่น คนบ้าจี้ บอกให้ทำอะไรในเวลาตกใจก็ทำตามไปทันที (จิตติ ดิงศภัทย์, 2553: 170-171) นอกจากนี้ ผู้ซึ่งไม่สามารถบังคับการกระทำของตนได้ยังหมายความว่ารวมถึง ไม่สามารถบังคับตนเองได้ตามมาตรา 65 ด้วย (หยุด แสงอุทัย, 2553: 220) กล่าวคือ ผู้ซึ่งไม่สามารถบังคับการกระทำของตนได้ เพราะมีจิตบกพร่อง โรคจิต หรือจิตฟั่นเฟือน

ในการยกเว้นมาตรา 65 และกฎหมายได้บัญญัติคำว่า “จิตบกพร่อง โรคจิต หรือจิตฟั่นเฟือน” นั้น กล่าวกันว่าผู้ร่างไม่ได้สอบสวนความเห็นจากหน่วยงานทางการแพทย์แต่อย่างใด ถ้อยคำดังกล่าวจึงเป็นถ้อยคำที่ขาดความชัดเจนมาตั้งแต่ต้น การพิจารณาหาความหมายของถ้อยคำดังกล่าวจึงยังหาความเป็นเอกภาพไม่ได้ เพราะนักวิชาการบางท่านได้พยายามอธิบายความหมายของถ้อยคำดังกล่าวโดยมิได้อ้างอิงความรู้ในทางการแพทย์ ในขณะที่บางท่านอธิบายความหมายโดยอ้างอิงความรู้ในทางการแพทย์ (คณิต ฌ นคร, 2556: 296)

“จิตบกพร่อง” (Mentally defective, mental deficiency, feeble-mindedness) ได้แก่ ผู้ที่สมองไม่เจริญเติบโตตามวัยหรือบกพร่องมาตั้งแต่กำเนิด หรือเสื่อมลงเพราะความชรา (จิตติ ดิงศภัทย์, 2555: 874) จิตบกพร่องอาจเกิดจากอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นแก่ผู้นั้นได้ นอกจากนี้ ความบกพร่องของจิตที่เกิดจากสิ่งกระตุ้น เช่น จากแอลกอฮอล์ ความเหนื่อยอ่อน หรือความง่วง ก็อาจเป็นสาเหตุของ “จิตบกพร่อง” ได้ (คณิต ฌ นคร, 2556: 296)

“โรคจิต” หมายถึง ความบกพร่องแห่งจิตที่เกิดจากโรค เช่น คลอดบุตรแล้วมีอาการโรค “บ้าเลือด” คุ่มดีคุ่มร้าย รวมทั้งผู้มีอาการคลุ้มคลั่ง จิตเภท หรือผู้มีความคิดดีแต่สติทราวม

“จิตฟั่นเฟือน” ได้แก่ ผู้ที่มีความหลงผิด ประสาทหลอน และแปรผิตพวกนี้ก็ถือเป็นโรคจิตอย่างหนึ่งด้วย (จิตติ ดิงศภัทย์, 2555: 874-875)

3) ถ้าการฆ่าตนนั้นได้เกิดขึ้นหรือได้มีการพยายามฆ่าตนเอง

หมายความว่า การกระทำของผู้ช่วยหรือยุยงให้ฆ่าตนเองนั้นเป็นเหตุให้ผู้ได้รับการช่วยหรือยุยงนั้นฆ่าตนเองหรือพยายามฆ่าตนเองตามหลักความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล (มาตรา 63) เช่น ช่วยเหลือหายาพิษให้เด็กที่คิดจะฆ่าตนเอง เด็กนั้นกินยาพิษถึงแก่ความตาย ผู้ช่วยเหลือย้อมมีความผิด แต่ถ้าเด็กนั้นกลับกระโดดตึกถึงแก่ความตาย ผู้ช่วยเหลือย้อมนั้นไม่มีความผิด หรือยุยงให้บุคคลวิกลจริตฆ่าตนเอง แต่บุคคลวิกลจริตนั้นไม่ฆ่าตนเอง ต่อมาบุคคลวิกลจริตนั้นเกิดคลุ้มคลั่งเพราะเหตุอื่นจึงฆ่าตนเอง ผู้ช่วยย้อมไม่มีความผิด อนึ่งเมื่อมีการช่วยหรือยุยงให้ฆ่าตนเอง และมีการฆ่าตนเองแต่ไม่สำเร็จโดยมีการ

พยายามฆ่าตนเองแล้ว มิใช่เพียงแต่เตรียม ผู้ช่วยหรือยุยงย่อมมีความผิดตามมาตรา 293 นี้ อันเป็นความผิดสำเร็จ หากไม่มีการฆ่าตนเองหรือพยายามฆ่าตนเองตามที่มีการช่วยเหลือยุยงนั้น ความผิดย่อมไม่เกิดขึ้นเลย (อนันต์ ชุมวิสูตร, 2556: 81-82)

2. องค์ประกอบภายใน คือ เจตนาธรรมดา

คือ มีเจตนาช่วยเหลือหรือยุยงเท่านั้น และจะต้องรู้ว่าบุคคลที่ตนช่วยเหลือหรือยุยงเป็นเด็กอายุยังไม่เกินสิบหกปี หรือเป็นบุคคลซึ่งไม่สามารถเข้าใจว่าการกระทำของตนมีสภาพหรือสาระสำคัญอย่างไร หรือเป็นผู้ซึ่งไม่สามารถบังคับการกระทำของตนได้ ถ้าไม่รู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบความผิด จะถือว่ามิเจตนาไม่ได้ (มาตรา 59 วรรคสาม)

ความผิดฐานยุยงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตายตามพุทธวินัยบัญญัติ

ในเรื่องการยุยงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตายตามพุทธวินัยบัญญัตินั้น มีปรากฏในพระไตรปิฎก เล่มที่ 1 พระวินัยปิฎกเล่มที่ 1 มหาวิภังค์ ภาค 1 ความโดยสรุปว่า สมัยพุทธกาล อุบาสกคนหนึ่งนอนป่วยอยู่ ภรรยาของเขารูปร่างสวย ภูษณพักษิตีมีจิตปฏิพัทธ์ในหญิงนั้น จึงคิดกันว่า ถ้าอุบาสกนั้นยังมีชีวิตอยู่ เราทั้งหลายจักไม่ได้หญิงนั้น จำจะพรรณาคุณความตายแก่อุบาสกนั้น เธอจึงไปหาอุบาสกนั้นกล่าวว่า “ดูก่อนอุบาสก ท่านเป็นผู้ทำความดีไว้แล้ว ทำกุศลไว้แล้ว ทำความต้านทานต่อความขลาดไว้แล้ว มิได้ทำบาป มิได้ทำความชั่ว จะประโยชน์อะไรแก่ท่านด้วยชีวิตอันแสนลำบากยากแค้นนี้ ท่านตายเสียดีกว่าเป็นอยู่ ตายจากโลกนี้แล้ว เบื้องหน้าท่านจักเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์...” อุบาสกได้ฟังก็เห็นจริงไปตาม จึงบริโภคดื่มของที่แสดงแก่โรค จนอาการป่วยหนักลงก็ทำกาลกิริยา ภรรยาของเขาที่ดีเตียน ภูษณพักษิตี แม้ภิกษุเหล่าอื่นก็พากันดีเตียนเช่นนั้น จนความนั้นรู้ถึงภิกษุทั้งหลายผู้เป็นลัทธิ เธอก็พากันดีเตียนแล้วกราบทูลพระผู้มีพระภาค พระองค์จึงทรงบัญญัติมนุสสวิคหปาราชิกสิกขาบท ว่า

“ภิกษุใดจงใจพรากกายมนุษย์จากชีวิต หรือแสวงหาศีลตราอันจะปลิดชีวิตให้แก่กายมนุษย์นั้น หรือพรรณาคุณแห่งความตาย หรือชักชวนเพื่ออันตาย ด้วยถ้อยคำว่า แนะ นายผู้เป็นชาย จะประโยชน์อะไรแก่ท่านด้วยชีวิตอันแสนลำบากยากแค้นนี้ ท่านตายเสียดีกว่าเป็นอยู่ ดังนี้ เธอมีจิตอย่างนี้ มีใจอย่างนี้ มีความหมายหลายอย่าง อย่างนี้ พรรณาคุณในความตายก็ดี ชักชวนเพื่ออันตายก็ดี โดยหลายนัย แม้ภิกษุนี้ก็เป็นปาราชิก หาสังวาสมิได้”

มีอรรถาธิบาย ดังนี้

- คำว่า จงใจ ได้แก่ รู้อยู่ รู้ดีอยู่ จงใจ ตั้งใจ ล่วงละเมิด

- ที่ชื่อว่า กายมนุษย์ ได้แก่ จิตดวงแรกเกิด คือวิญญาณดวงแรกปรากฏขึ้นในครรภ์มารดา จนถึงเวลาตาย อัฐภาพในระหว่างนี้ชื่อว่า กายมนุษย์
- คำว่า พรากจากชีวิต ได้แก่ ตัดทำลายชีวิตินทรีย์ ตัดความสืบท่อ
- คำว่า แสงวาศาสตร์อรอันจะพรากกายมนุษย์นั้น ได้แก่ แสงหตาบ หอก ฉมวก หลาว ค้อน หิน มีด ยาพิษ หรือเชือก
- คำว่า กล่าวพรรณนาคุณความตาย ได้แก่ แสดงโทษในควมมีชีวิตอยู่ พรรณนาคุณความตาย
- คำว่า ชักชวนเพื่อให้ตาย คือ ชักชวนให้นำมีดมา ให้กินยาพิษ หรือให้อาเชือกผูกคอตาย
- คำว่า ท่านผู้เจริญ เป็นคำร้องเรียก
- คำว่า จะมีชีวิตอย่างลำบากยากเข็ญนี้ไปทำไม ท่านตายเสียดีกว่า นั้นมีอธิบายว่าชีวิตที่ชื่อว่ายากแค้น คือ เทียบชีวิตของคนมั่งคั่ง ชีวิตของคนขัดสนก็ชื่อว่ายากแค้น เทียบชีวิตของคนมีทรัพย์ ชีวิตของคนไม่มีทรัพย์ก็ชื่อว่ายากแค้น เทียบชีวิตของพวกเทวดา ชีวิตของมนุษย์ทั้งหลายก็ชื่อว่ายากแค้น
- ที่ชื่อว่า ชีวิตลำบาก ได้แก่ ชีวิตคนมือขาด เท้าขาด ทั้งมือและเท้าขาด หูแหว่ง จมูกก๊ว็น ทั้งหูแหว่งและจมูกก๊ว็น มีชีวิตอยู่อย่างยากเข็ญเช่นนี้ไปทำไม ตายเสียดีกว่าอยู่
- คำว่า มีจิตใจอย่างนี้ ได้แก่ จิตคือใจ ใจคือจิต
- คำว่า มีดำริในใจอย่างนี้ คือ มีความมั่นหมายจะให้ตาย มีเจตจำนงจะให้ตาย มีความประสงค์จะให้ตาย
- คำว่า โดยประการต่างๆ คือ โดยอาการสูงต่ำ
- คำว่า กล่าวพรรณนาคุณความตาย ได้แก่ แสดงโทษของชีวิต พรรณนาคุณความตายว่า หลังจากตายแล้ว ท่านจักไปบังเกิดในสุคติโลกสวรรค์ จักเอบอิมพร้อมด้วยกามคุณ 5 อันเป็นทิพยในที่นั้น
- คำว่า ชักชวนเพื่อความตาย คือ ชักชวนให้นำมีดมา ให้กินยาพิษ ให้ใช้เชือกผูกคอตาย ให้โดดลงบ่อ ลงเหว หรือที่ผาชัน
- คำว่า แม่ภิกษุนี้ พระผู้มีพระภาค ตรัสเทียบเคียงกับภิกษุ 2 รูปแรก (คือพระสุทินน์ และพระธนิยะ)
- คำว่า เป็นปาราชิก อธิบายว่า ภิกษุผู้จงใจพรากกายมนุษย์เสียจากชีวิต ย่อมไม่เป็นสมณะ ไม่เป็นเชื้อสายศากยบุตร เปรียบเหมือนแผ่นศิลาหนาแตกออกเป็น 2 เสี่ยงจะประสานให้สนิทเป็นเนื้อเดียวกันอีกไม่ได้ ดังนั้นพระผู้มีพระภาคจึงตรัสว่า เป็นปาราชิก

คำว่า หาสังวาสมิได้ อธิบายว่า ที่ชื่อว่า สังวาส ได้แก่ กรรมที่ทำร่วมกัน อุทเทสที่ สวดร่วมกัน ความมีสีกาเสมอกัน นี้ชื่อว่าสังวาส สังวาสนั้นไม่มีกับภิกษุรูปนั้น ด้วยเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคจึงตรัสว่า หาสังวาสมิได้ (วิ.มหา. (ไทย) 1/168-172/139-142)

อาบัติ

1. ที่ชื่อว่า พรรณนาด้วยกาย ได้แก่ ภิกษุทำกายวิการ (ทำท่าต่างๆ) ว่า ผู้ใดตาย อย่างนี้ ผู้นั้นจะได้ทรัพย์ ได้ยศ หรือไปสวรรค์ ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ เพราะการพรรณนา นั้น ผู้ใดผู้หนึ่งคิดว่า เราจักตายแล้วยังทุกขเวทนาให้เกิด (เพื่อให้ตาย) ภิกษุผู้พรรณนาต้อง อาบัติถุลลัจจัย เขาตาย ภิกษุผู้พรรณนาต้องอาบัติปาราชิก

2. ที่ชื่อว่า พรรณนาด้วยวาจา ได้แก่ ภิกษุกล่าวด้วยวาจาว่า ผู้ใดตายอย่างนี้ ผู้นั้น จะได้ทรัพย์ ได้ยศ หรือไปสวรรค์ ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ เพราะการพรรณนานั้น ผู้ใดผู้หนึ่ง คิดว่าเราจักตายแล้วยังทุกขเวทนาให้เกิด ภิกษุผู้พรรณนาต้องอาบัติถุลลัจจัย เขาตาย ภิกษุผู้พรรณนาต้องอาบัติปาราชิก

3. ที่ชื่อว่า พรรณนาด้วยกายและวาจา อธิบายว่า ภิกษุทำวิการด้วยกายก็ดี กล่าว ด้วยวาจาก็ดีว่า ผู้ใดตายอย่างนี้ ผู้นั้นจะได้ทรัพย์ ได้ยศ หรือไปสวรรค์ดังนี้ ต้องอาบัติทุก กฏ เพราะการพรรณนานั้น ผู้ใดผู้หนึ่งคิดว่า เราจักตายแล้วยังทุกขเวทนาให้เกิด ภิกษุผู้ พรรณนา ต้องอาบัติถุลลัจจัย เขาตาย ภิกษุผู้พรรณนา ต้องอาบัติปาราชิก

4. ที่ชื่อว่า พรรณนาด้วยทนต์ ได้แก่ ภิกษุสังทนต์ไปว่า ผู้ใดตายอย่างนี้ ผู้นั้นจะได้ ทรัพย์ ได้ยศ หรือไปสวรรค์ ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ ผู้ใดผู้หนึ่งผู้ใดทราบคำบอกของทนต์แล้ว คิดว่า เราจักตายแล้วยังทุกขเวทนาให้เกิด ภิกษุผู้พรรณนา ต้องอาบัติถุลลัจจัย เขาตาย ภิกษุพรรณนา ต้องอาบัติปาราชิก

5. ที่ชื่อว่า พรรณนาด้วยหนังสือ ได้แก่ ภิกษุเขียนหนังสือไว้ว่า ผู้ใดตายอย่างนี้ ผู้นั้นจะได้ทรัพย์ ได้ยศ หรือไปสวรรค์ ดังนี้ ต้องอาบัติทุกกฏทุกๆ ตัวอักษร ผู้ใดผู้หนึ่งเห็น หนังสือแล้วคิดว่า เราจักตายแล้วยังทุกขเวทนาให้เกิด ภิกษุผู้เขียน ต้องอาบัติถุลลัจจัย เขาตาย ภิกษุผู้เขียน ต้องอาบัติปาราชิก (วิ.มหา. (ไทย) 1/175-176/145-146)

ตัวอย่าง ภิกษุรูปหนึ่งอาพาธ ภิกษุทั้งหลายได้พรรณนาคุณแห่งความตายแก่ภิกษุ นั้น ด้วยความกรุณา ภิกษุนั้นถึงมรณภาพแล้ว ภิกษุเหล่านั้นมีความรังเกียจว่า พวกเราต้อง อาบัติปาราชิกแล้วกระมังหนอ จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า พวกเธอต้องอาบัติปาราชิกแล้ว (วิ.มหา. (ไทย) 1/209/305)

เมื่อพิจารณาความผิดฐานยุยงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตายตามพุทธวินัยบัญญัติจากพระไตรปิฎกข้างต้น อาจสรุปได้ดังนี้

1. องค์ประกอบความผิด

1) องค์ประกอบภายนอก

(1) มีการก่อให้ผู้อื่นตัดสินใจฆ่าตัวตาย (หรือที่เรียกว่า “ยุยง”) ด้วยการพรรณนาคุณแห่งความตาย ซึ่งแยกเป็น 2 ประการ คือ

1. ชี้โทษในความเป็นอยู่ เช่น พูดว่าชีวิตลำบาก มีอกข์ขาด เहांก็ขาด ทั้งหู่แห่วงและจุมกวัน มีชีวิตอยู่อย่างยากเข็ญเช่นนี้ไปทำไม ตายเสียดีกว่าอยู่

2. สรรเสริญคุณในความตาย เช่น พูดว่าหลังจากตายแล้ว ท่านจักไปบังเกิดในสุคติโลกสวรรค์ จักเอบอ้อมพรั่งพร้อมด้วยกามคุณ 5 อันเป็นทิพย์ในที่นั้น เป็นต้น

(2) ผู้อื่น ซึ่งไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นผู้เยาว์ หรือเป็นผู้ซึ่งไม่สามารถเข้าใจว่าการกระทำของตนเองมีสภาพหรือสาระสำคัญอย่างไร หรือเป็นผู้ไม่สามารถบังคับการกระทำของตนได้ ดังนั้น แม้จะเป็นบุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว พุทธวินัยบัญญัติก็ให้การคุ้มครอง

(3) ถ้าการฆ่าตนนั้นได้เกิดขึ้นหรือได้มีการพยายามฆ่าตนเอง

การกระทำของผู้ยุยงให้ฆ่าตนเองนั้นเป็นเหตุให้ผู้ได้รับการยุยงนั้นฆ่าตนเองตาย ภิกษุผู้พรรณนาต้องอาบัติปาราชิก (โทษหนักสุด) แต่หากไม่ตาย ต้องอาบัติอุลลัจจัย (โทษเบากว่าปาราชิก)

2) องค์ประกอบภายใน จงใจ

2. อาบัติหรือโทษที่ลงแก่ภิกษุที่ยุยงให้บุคคลอื่นฆ่าตัวตาย

1) หากภิกษุจงใจพรรณนาด้วยกาย พรรณนาด้วยวาจา พรรณนาด้วยกายและวาจา พรรณนาด้วยทนต์ หรือพรรณนาด้วยหนังสือ ถึงคุณแห่งความตาย ด้วยประสงค์จะให้ตาย เช่นนี้ ต้องอาบัติทุกกฏ (หากไม่จงใจ หรือไม่ประสงค์จะให้ตาย ไม่เป็นอาบัติ)

2) หากภิกษุจงใจพรรณนาด้วยกาย พรรณนาด้วยวาจา พรรณนาด้วยกายและวาจา พรรณนาด้วยทนต์ หรือพรรณนาด้วยหนังสือ ถึงคุณแห่งความตาย ด้วยประสงค์จะให้ตาย และด้วยการพรรณนาเช่นนั้น ผู้ใดผู้หนึ่งคิดว่า เราจักตายแล้วยังทุกขเวทนาให้เกิด (เพื่อให้ตาย) เช่นนี้ ภิกษุผู้พรรณนาต้องอาบัติอุลลัจจัย (ต้องอาบัติหนักขึ้นกว่าอาบัติทุกกฏ)

3) หากภิกษุจงใจพรรณนาด้วยกาย พรรณนาด้วยวาจา พรรณนาด้วยกายและวาจา พรรณนาด้วยทนต์ หรือพรรณนาด้วยหนังสือ ถึงคุณแห่งความตาย ด้วยประสงค์จะให้ตาย และด้วยการพรรณนาเช่นนั้น เขาตาย เช่นนี้ ภิกษุผู้พรรณนาต้องอาบัติปาราชิก (ต้องอาบัติหนักสุด)

วิเคราะห์การยุ้งให้ผู้อื่นฆ่าตัวตายตามพุทธวินัยบัญญัติและตามกฎหมายอาญาของไทย

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 293 บัญญัติว่า “ผู้ใดช่วยเหลือยุ้งเด็กอายุยังไม่เกินสิบหกปี หรือผู้ซึ่งไม่สามารถเข้าใจว่าการกระทำของตนเองมีสภาพหรือสาระสำคัญอย่างไร หรือไม่สามารถบังคับการกระทำของตนเองได้ ให้ฆ่าตนเอง ถ้าการฆ่าตนเองนั้นได้เกิดขึ้นหรือได้มีการพยายามฆ่าตนเอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติมาตรา 293 ประมวลกฎหมายอาญาของไทยข้างต้น จะเห็นได้ว่ามาตรา 293 ได้บัญญัติลงโทษการกระทำการยุ้งให้ผู้อื่นฆ่าตัวตาย โดยกำหนดองค์ประกอบความผิดทางกฎหมายในส่วนของกรกระทำเฉพาะกรณีของการยุ้งเด็กอายุไม่เกินสิบหกปี หรือผู้ซึ่งไม่สามารถเข้าใจว่าการกระทำของตนเองมีสภาพหรือสาระสำคัญอย่างไร หรือไม่สามารถบังคับการกระทำของตนเองได้ ให้ฆ่าตนเองเท่านั้นจึงจะเป็นความผิด ดังนั้น หากมีการยุ้งให้บุคคลอื่นๆ ให้ฆ่าตัวตายนอกเหนือจากที่มาตรา 293 กำหนดไว้ ก็ไม่สามารถลงโทษผู้กระทำผิดได้เลย การที่กฎหมายให้ความคุ้มครองแก่บุคคลดังกล่าว คือ เด็กอายุยังไม่เกินสิบหกปีบริบูรณ์ เนื่องจากเห็นว่าเป็นบุคคลที่อ่อนอายุ อ่อนประสบการณ์ และขาดการควบคุมสภาพจิตใจ ถือว่าเป็นผู้หยาบความสามารถ จึงอาจถูกบุคคลอื่นยุ้งหรือชักนำไปในทางที่ผิดได้ง่าย สำหรับผู้ซึ่งไม่เข้าใจว่าการกระทำของตนเองมีสภาพหรือสาระสำคัญอย่างไร เช่น บุคคลโรคจิต บุคคลกำลังละเมอ และผู้ซึ่งไม่สามารถบังคับการกระทำของตนเองได้ เช่น ผู้มีจิตบกพร่อง โรคจิต หรือจิตฟั่นเฟือน ก็เป็นบุคคลที่มีแนวโน้มที่จะถูกชักจูงให้ฆ่าตัวตายได้ง่ายเช่นเดียวกัน

สำหรับพุทธวินัยบัญญัติ มีบทบัญญัติลงโทษการยุ้งให้ผู้อื่นฆ่าตัวตายไว้โดยเฉพาะในมนุสสวิคคหปาราชิกสิกขาบท โดยกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบของการยุ้งให้ผู้อื่นฆ่าตัวตายไว้กว้างกว่ากฎหมายอาญาของไทย โดยไม่ได้จำกัดเฉพาะการยุ้งเด็ก หรือผู้ซึ่งไม่เข้าใจว่าการกระทำของตนเองมีสภาพหรือสาระสำคัญอย่างไร เช่น บุคคลโรคจิต บุคคลกำลังละเมอ และผู้ซึ่งไม่สามารถบังคับการกระทำของตนเองได้ เช่น ผู้มีจิตบกพร่อง โรคจิต หรือจิตฟั่นเฟือนเท่านั้นที่เป็นความผิดดังเช่นประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 293 ของไทย แต่มีบทบัญญัติลงโทษผู้ที่ยุ้งบุคคลอื่น (ใครก็ตาม) ให้ฆ่าตัวตายเป็นความผิด โดยไม่คำนึงว่าผู้ที่ถูกยุ้งนั้นจะเป็นบุคคลที่มีความบกพร่องทางความคิดสติปัญญาหรือเป็นบุคคลธรรมดาที่บรรลุนิติภาวะแล้วมีสติสัมปชัญญะบริบูรณ์ ผู้กระทำผิดต้องได้รับโทษเท่ากัน ดังนั้น จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า คุณธรรมของวินัยที่มุ่งคุ้มครอง คือ “ชีวิตมนุษย์” อย่างเสมอกัน

เมื่อพิจารณาจากพุทธวินัยบัญญัติในข้อมนุสสวิคคหปาราชิกสิกขาบท จะเห็นได้ว่าจุดมุ่งหมายของการกำหนดความผิดดังกล่าว ก็เพื่อต้องการลงโทษผู้ที่กระทำการอันเป็น

การก่อให้เกิดผู้อื่นตัดสินใจฆ่าตัวตาย กล่าวคือเป็นการก่อให้เกิดผู้อื่นเกิดความคิดในการฆ่าตัวตาย หรือส่งเสริมให้ตัดสินใจฆ่าตัวตาย อันเป็นผลมาจากการยุยงนั้น

อนึ่ง การที่ประมวลกฎหมายอาญาของไทย มาตรา 293 บัญญัติลงโทษเฉพาะกรณีของผู้ที่ยุยงแต่ก็อายุยังไม่เกินสิบหกปีบริบูรณ์ หรือผู้ซึ่งไม่สามารถเข้าใจว่าการกระทำของตนมีสภาพหรือสาระสำคัญอย่างไร หรือไม่สามารถบังคับการกระทำของตนได้ให้ฆ่าตัวตายเท่านั้นจึงจะเป็นความผิด ทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีข้อจำกัดไม่สามารถลงโทษการกระทำการยุยงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตายในกรณีอื่นๆ ได้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมของการฆ่าตัวตายที่เกิดขึ้นในปัจจุบันที่มีการฆ่าตัวตายกันมากมายหลายรูปแบบ ผู้ที่ฆ่าตัวตายมีอยู่ในกลุ่มบุคคลทุกเพศ ทุกวัย และจากการศึกษาในกรณีของการฆ่าตัวตายที่เป็นผลมาจากการยุยงของบุคคลอื่นนั้น เช่น การฆ่าตัวตายหมู่ (Mass Suicide) ของบรรดาเหล่าสาวกที่มีความเชื่อถือศรัทธาในลัทธิต่างๆ ที่เกิดขึ้นในต่างประเทศ เช่น กรณีลัทธิโบทส์มวอลชน (Peoples Temple) ที่ก่อตั้งโดยจิม โจนส์ ในปี ค.ศ.1978 ประเทศกานา ได้มีการฆ่าตัวตายหมู่อันเกิดจากการยุยงของเขา เป็นต้น ซึ่งจากหลักฐานพบว่าไม่เพียงแต่บุคคลตามที่ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 293 กำหนดไว้เท่านั้นที่จะถูกยุยงให้ฆ่าตัวตายได้โดยง่าย แต่บุคคลธรรมดาที่บรรลุนิติภาวะแล้ว มีสติและสัมปชัญญะบริบูรณ์ก็อาจถูกยุยง ชักจูง หรือชี้แนะให้ฆ่าตัวตายได้ง่ายเช่นเดียวกัน นอกจากนี้หากพิจารณาในด้านคุณธรรมแล้ว จะเห็นได้ว่าผู้ยุยงรู้อยู่ว่าบุคคลที่ตนยุยงให้ฆ่าตัวตายนั้นเป็นผู้ที่กำลังประสบภัยและมีทุกข์ ผู้ยุยงควรจะยับยั้งไม่ให้เกิดตัดสินใจฆ่าตัวตายหรือพยายามฆ่าตัวตาย โดยการโน้มน้าวจิตใจให้บุคคลดังกล่าวเลิกล้มความคิดที่จะฆ่าตัวตาย แต่กลับไม่กระทำ กลับทำการยุยงให้เขาฆ่าตัวตาย เช่นนี้ แม้ผู้กระทำมิได้ลงมือฆ่าบุคคลใดโดยตรง แต่เป็นผู้ก่อให้เกิดผู้อื่นฆ่าตัวเองตายด้วยการกระทำทางกายหรือทางวาจา จึงถือว่าผู้กระทำมีความชั่วร้ายในจิตใจแฉก เช่นเดียวกับผู้ที่ฆ่าผู้อื่นด้วยตัวของเขาเอง ดังนั้น ผู้กระทำจึงสมควรที่จะได้รับโทษจากผลของการกระทำดังกล่าวของตน ดังนั้น ผู้เขียนจึงเห็นว่า สมควรขยายขอบเขตความผิดฐานยุยงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตายตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 293 ให้กว้างมากขึ้น โดยบัญญัติให้ครอบคลุมไปถึงการลงโทษผู้ยุยงบุคคลอื่นๆ (ไม่ว่าใครก็ตาม) ให้ฆ่าตัวตาย อันจะเป็นการคุ้มครองชีวิตของมนุษย์อย่างเสมอกันเช่นเดียวกับหลักของพุทธวินัยบัญญัติ

ด้วยเหตุนี้ ผู้เขียนจึงเห็นว่า หากได้มีการขยายขอบเขตความผิดฐานยุยงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตายตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 293 โดยกำหนดให้การยุยงบุคคลอื่นๆ (ไม่ว่าใครก็ตาม) ให้ฆ่าตัวตายเป็นความผิด จะมีผลให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากขึ้น และยังเป็นการคุ้มครองชีวิตของมนุษย์อย่างเสมอกันอีกด้วย โดยแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาให้สามารถเอาผิดกับผู้ยุยงบุคคลอื่นนอกเหนือจากบุคคลตามที่ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 293 กำหนดไว้

สรุป

กฎหมายว่าด้วยการยุยงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตายตามประมวลกฎหมายอาญาของไทย ปัจจุบันบัญญัติให้ความคุ้มครองบุคคลจากการกระทำอันเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายยังไม่ครอบคลุมเพียงพอ โดยประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 293 บัญญัติให้ความคุ้มครองเฉพาะกรณีของการยุยงแต่ก็อายุยังไม่เกินสิบหกปี ผู้ซึ่งไม่สามารถเข้าใจว่าการกระทำของตนมีสภาพหรือสาระสำคัญอย่างไร หรือไม่สามารถบังคับับการกระทำของตนได้ ให้ฆ่าตัวตายเท่านั้นจึงจะเป็นความผิดและได้รับโทษตามกฎหมาย แต่ปัจจุบันนี้ลักษณะของสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก จึงไม่เพียงพอแต่บุคคลตามที่ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 293 กำหนดไว้เท่านั้นที่จะถูกยุยงให้ฆ่าตัวตายได้โดยง่าย แต่บุคคลธรรมดาที่บรรลุนิติภาวะแล้ว ก็อาจถูกยุยงให้ฆ่าตัวตายได้โดยง่ายเช่นเดียวกัน จึงเห็นว่าควรขยายขอบเขตความผิดฐานยุยงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตายให้ครอบคลุมไปถึงการลงโทษผู้ยุยงบุคคลอื่นๆ ให้ฆ่าตัวตาย นอกเหนือจากที่ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 293 กำหนดไว้ ผู้เขียนเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเดิมว่าด้วยการช่วยเหลือหรือยุยงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 293 ดังนี้

“มาตรา... ผู้ใดช่วยเหลือหรือยุยงบุคคลอื่นให้ฆ่าตนเอง ถ้าการฆ่าตนเองนั้นได้เกิดขึ้นหรือได้มีการพยายามฆ่าตนเอง ต้องระวางโทษ...”

เอกสารอ้างอิง

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ข. หนังสือ

คณพล จันทน์หอม.(2558). *คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 1*. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.

คณิต ฒ นคร. (2553). *กฎหมายอาญาภาคความผิด*. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.

_____. (2556). *กฎหมายอาญา ภาคทั่วไป*. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.

จิตติ ติงศภัทย์. (2553). *คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญาภาค 2 ตอน 2 และภาค 3*. กรุงเทพมหานคร: เนติบัณฑิตยสภา.

_____. (2555). *คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา ภาค 1*. กรุงเทพมหานคร: เนติบัณฑิตยสภา.

- ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. (2559). คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคความผิดและลหุโทษ.
กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- อนันต์ ชุมวิสูตร. (2556). เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายอาญาภาคความผิด หน่วยที่ 6-
10. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา.
- หยุด แสงอุทัย. (2553). กฎหมายอาญา ภาค 2-3. กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.